

„ЭДАЗИ“

ОЖЕДН. ОРГАН ЭСТОНСКОГО СЕКЦИИ
П. К. Р. К. П. и Сев.-Западн.

Бюро П. К. Р. К. П. ...

В. К. Р. К. П. и Бюро-Эдази бюро Eesti jetti, hääleandja.
Ленинград, Фонтанка 27. Arvutud kella 10-7.

Telefonid: Toimetuse — 533-86, trükituba — 171-41.

Edasi

Annulamise ja tellimiste hinnad

Annulamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	hinnades 1 kuu 1 rbl.
viimasele 1 " "	aasta — 11 rbl.
teistmõõtel 6 " "	aasta 1 kuu — 50 kop.
3. har. ajut. 20 f. "	aasta — 5 rbl. 50 kop.
© Kirjast. ühikute liikmetele ja kollekt. tellijatele 15% odavam.	

Nr. 33 (2233)

Leijapäeval, 10. veebruaril 1925

8. aastat

Prantsusmaa annab järele.

Walituse ringkondades kõnelakse E. N. W. Liiduga kokkuleppe vajadusest.

Parisiist, 7. veebr. „Est-Crop“, kes ikka rohkem pöörab tähelepanu Wene walgade küsimuse reguleerimise päale, kes nähtawasti väljendab Prantsuse walituse ringkondade arwamist, kirjutab „Sveestija“ 1. veebruari kirjutusi päale järgmist:

Enneajaks enneajaks wõlad.

Wenemaal on Prantsusmaale sõja- aegsed ja enneajaks wõlad. Mis puutub sõja- aegsetesse wõlgadesse, siis wõib siis waelda. Mis puutub aga enneajaks wõlgadesse, millistest juurem osa läks Wenemaa majanduslike elu parandamise päale, siis muutub siin E. N. W. Liit loogiliselt Prantsusmaa wõlgnikuks. Digus, osa laenudest kasutati ära nende Wenemaa osade päale, kes nüüd ära eraldunud E. N. W. Liidust.

Niiawana peab allakriipsutama, et Wenemaa koostöötamine oli äärmiselt kasulik Prantsusmaale ja Inglismaale kuni Brest-Litowski rahuni.

Wastastikuse usalduse õhkkonnas.

Prantsusmaa käesolewal ajal tahab E. N. W. Liiduga mitte juriidilist, waid wastastikust kokkulepet, mitte üksi wõlgade kohta, mis seaduslikult tunnistatud waid ka poliit-majanduslike küsimuste kohta. Jätame järele nuriwad waelused ja võimaldame diplomaatidele ja ekspertidele töötada wastastikuse usalduse õhkkonnas.

Poolamaa idapiiril pole kõit korras.

Igasugused miitingud ja koosolekud keelatud.

Warszawist, 7. veebr. Poola sise-minister Nataszi faatis „oma kuberneri ringkirjalised korraldused, mis ära keelawad igasugused miitingud ja koosolekud idapiiril ääremaal. Ringkirjas näidatakse, et miitingute ja koosolekute kokkutustumist senaatoride ja saadikute poolt wõib lubada ainult wastawate wõimude nõusolekul.

Wastuhakkajate salgad ääremaadel

Warszawist, 7. veebr. Ajalehe „Nietsh Wospolita“ teadetel oluford piiri ümbruses maaalal muutub ikka põnewamaks, isearanis Wilna raioonis. Rõnnoft saadud teadetel on sinna raiooni tulnud wastuhakkajate sal. Nowogrudska piirkonnas on ühesti etetunud mõisate põlemist. Ajalehe sõnumi järele ääremaadel, isearanis piiri läheduses, kõwenib kommunistlike tihutustöö. Üldsti freisi külab on ülenjutatud kommunistlikest kirjandusest.

Shahwuswaheline konverents oopimiga kauplemise wastu wõitlemiseks.

Berliinist, 9. veebr. Genfis peetatav oopiumiga kauplemise wastu wõitlemise konverents lõpetas järsku oma töö Ameerika saadikute äraõidu tõttu. Rahk-mõtted Ameerika poolt ühest küljest ja Ingliise, Prantsuse ja Hollandi poolt teisest küljest seisawad selles, et ameeriklased nõudsid oopiumi tarwitamise täielist keeldu 15 aasta jooksul, mille aja jooksul peab wastawalt oopiumi walmistamist wähen-dama. Inglismaa loeb omalt poolt tar-wilikuts, et seisuforra selgitamiseks Hiinas ja oopiumiga salakauplemise lõpetamiseks on tarwis pikendada aega kuni 20 aastani. Ameeriklaste järele lahkus konverentsilt ka Hiina saatkond, teatades, et nemad wõimata leiawad olewat seda küsimust prak-tiliselt otjastada.

Amsterdami ametühijuse Internationaali otsus läbi-rääkimiste asjus E. N. W. Liidu ametühijustega.

Waelused ametühijusliku liikumise ühtluse üle.

Amsterdami täidefaatwa komitee istangul peeti waelusi ametühijusliku liikumise ühtluse üle.

Dudeguest waletab.

Dudeguest esines resolutsiooniga, kus tähendatakse, et eestseisus tegi katseid üht-lust maksma panna ja wenelaste „mitte-korraliku ülespidamise“ päale. Ta ütles, et selles sihis on kõit tehtud. Katseti astuda Tomskiga mitteametlikkudesse waie-lustesse Hullis, kuid wiimane puitles sel-lest kõrwale. Wenelased ei taha wastu-wõtta Amsterdami põhikirja kui ühtluse alust. Lõpuks tähendas Dudeguest, et Briti delegatsioon, E. N. W. Liitu sõidu tagajärjel tekitunud „ärewu“ tõttu, lubas Ingliise ametühijuse toetust üleilmse kong-ressi kokkutulumise juures.

Burcell on kokkusaamise poolt.

Andes seletust isiklikus asjas, ütles Burcell, et Briti saatkond ei seadnud oma ülesandeks üleilmse kongressi kokkutustumist, waid amsterdamlaste ja wenelaste kokk-saamise.

Bromley on konverentsi kokkututsumise poolt.

Wastates amsterdamlastele, esines Bromley Ingliise ametühijuse kongressi päänõutogu resolutsiooniga konverentsi kokkutulumise asjus, mille järele mõlemad pooled wõiwad wabalt esineda oma arwa-mistega ilma et nad seots endid ühegi põhikirja wormalle tingimusega. Konwe-rents teeks ainult esialgseid otsusi, mis antakse ühes lõpuotust andwa konverent-sile üle päale läbiarutuste kohalikkudes organisatsioonides.

Bromley rõhutas, et praegu ei ole jutt üleilmsest kongressist, waid ainult konwe-rentsi Postwa ja Amsterdami wahel, sest lahutamine tege kõige paremaks lahendamise wiisiks on isiklikud nõupidamised.

Tuues ette Ingliise-Rõutogu lähenemise ajalugu, näitas Bromley ettewaatlikust wastuse läbiarutamises ja kokkuseadmisest ülewenemaalisele ametühijuse teistnõuto-gute, millega joowitakse tõsijelt kokkulepe-le jõuda.

Bromley protesteeris selle wastu, et nagu Ingliise saatkonna tõned tandsid „waimustatud“ iseloomu ja et nagu kom-munistid oleks awaldanud saatkonna päale mõju.

Lõpuks ütles Bromley, et ta ei ole kom-munist, waid tööliselikumise parema tiima esitaja, kuid ta on siiski kindlal arwamisel, et Wene töölised wõiwad edasi jõuda ainult kommunistide juhatusel.

Jimmen ja Cook toetasid Bromley'd.

Ei ole huwi õõrumisteks.

Õhtuks jalgus, et Ingliise wähemuse ja mannermaa enamuse wahel on terawad lahkiminefud.

Pahema tiima saadikud heitsid täidefaatwa komitee enamusele ette, et nad on nii pi-mestatud wihawaenuft kommunisti wastu, et tahawad iga hinna eest kõrwale puigelka kokkusaamisest Wene saadikutega.

Teiseltpoolt nägi enamus, et Ingliise ametühijustel on mõjuw seisukoht Internat-sionaalis ja seepärast on mõttetu astuda tülisse Ingliise saatkonnaga.

Sellest oleneski, et enamus püüdis kogu eilase päewa jooksul läbi wiia resolutsiooni mõlemate poolte kokkuleppimise alusel.

Resolutsioon läbirääkimiste kohta ülewenemaalise ametühijuse teistnõutogu.

Reed katseid lõpetasid täna istangul Dudeguesti ise oma resolutsioonist lahti-ütlemisega ja Stenheiti (Hollandi) poolt fiskeantud resolutsiooni wastuwõtmisega:

Ametühijuste rahwuswahelise ühenduse päänõutogu, järele waadates sellekohast kirja-wahetust, paneb ette täidefaatwale komiteele, teatada ülewenemaalisele ametühijuse teist-nõutogu, et ametühijuste rahwuswahelise ühenduse päänõutogu on nõus wastu wõtma ülewenemaalist ametühijuste teistnõutogu, kui wiimane awalab selleks kindlat taht-mist. Riisama teatab rahwuswaheline ühen-dus oma walmisolekust kutjuda kokku kon-werentsi Amsterdami ühes Wene ametühi-justega, eesmärgiga, et kiire korras wähe-tada mõtteid päale selle, kui ülewenemaa-line ametühijuste teistnõutogu awalab joowi wastu wõetud jaada rahwuswahelise ühen-duse.

Joucaux teatas, et tema au on haawa-tud seepärast et inglaste ei taha seda ar-wesse wõtta, et ta kogu elu aeg on wõi-delnud töölisklassi eest. Ungari ja Tšheho-Slowaakia saadikud riisama kõnelewad inglaste wastu, kuid kui jalgus, et Ing-liise saatkond kawatseb minna Ungariisse ja Tšheho-Slowaakiasse, lõppes nende wastu-seisimine.

Steinweissi resolutsioon läks läbi 14 häälega, wile hääle wastu, sest Matja läks üle enamuse poole.

Inglaste esinefid resolutsiooniga, kus ette pandi Amsterdami Internationaalele kutjuda ühes Wene ametühijustega kokku konverentsi Moskwasse, samal ajal korral-dada E. N. W. Liidu oluforra uurimist.

See resolutsioon lätkati tadasi 13 hääle-enamusele 6 hääle wastu.

Sellejärele nõudis Mertens joowastuses saadud jaawutuste tagajärjel protokollile Burcelli ja Bromley teadaannete juureli-famist, mis nad nagu eila oleks teinud ja milles räägitakse üleilmse kongressi kokku-tulumise wastu. Bromley wastas siin-jamas: „Ma mõistan, millist sihti ajab taga Mertens, kuid tegelikult aga meie Burcelliga kõnelesime rahwuswahelise kong-ressi kokkutulumise wastu ainult käesole-wal filmapiigul, sest loeme praegusel kor-ral eelkonverentsi enama tähtsamaks. Riimoodi, wõib olla, meie tuleme saäl konwe-rentsil lõpuotustele, et kutjuda kokku kong-ress, ehk leiame aga muud wäljapääsu-keed.

Mertensi nõudmine lätkati tagasi waata-mata, et ta kokkulanges enamuse meele-oluga.

Kes wõitis.

Täna kõit Ingliise kodanlijed ajalehed trükiwad ära teatud sihi mõttes aruandeid. Reis teadetes walgustatakse küsimust täiesti walest seisukohast, ning moonutatakse Bur-cell ja Bromley kõnefid üleilmse kong-ressi kohta. Põhjendatakse täidefaatwa ko-mitee liikme Sassenbachi teadete päale ko-danlikele ajakirjanikkudele.

Istangute järt lõppes Steingeifi ette-paneku wastuwõtmisega, et Amsterdami Internationaali saatkonda konverentsile lähedfid täidefaatwa komitee liikmed Bur-cell, Sassenbach, Braun, Dudeguest, Lei-nart, Mertens ja Joucaux, riisama neli isikut wäljaspool täidefaatwat komiteed, selledeks on Jimmen, Bromley, Grafsman ja Shulawski (Poola). Burcell ja Cook jõitfid täna õhtul Ingliismaale.

Homme hakatakse istangul arutama wäljaastumist ühenduses Dawesi plaaniga.

Mõlemate poolte arwamised päänõuto-gus wastu wõetud resolutsioonide tähtsuse kohta jagunesid pooleks. Ühed kõnelewad, et resolutsioon on parempoolsete wõit, sest Moskwa peab teadma oma ühinemiseft kuni konverentsini. Parempoolsete keskel wõib tähele panna rahuldust selle kohta, et resolutsioon ei määra ära aega Ingliise-Wene komitee loomiseks, sest trade-unionide päänõutogu loeb tarwilikult oodata seni, kui Moskwa oma seisukoha awalab. Teine rühm leiab, et resolutsioon on pahempool-

Mihail Wasiljewitsch Frunse.



Tema määramise puhul Wabariigi Retwo-lutsioonilise Sõjawäe Rõutogu esimeheks ja E. N. W. Liidu sõja- ja merewägede rahwatommisariks.

fete wõiduks, sest parempool oli junnitub wäljaminea selle päale, mida ta kartis, f. o. Moskwa läbirääkimise päale. Sää juures tähendatakse, et resolutsioon pole midagi jarnast, mis tatistaks ametühijuste päänõutogu töötada Ingliise-Wene tege-wuse komitees.

Türgi-Greeka konflikt.

Wiinist, 8. veebr. Ingliise, Prant-suse ja Itaalia esitajad Angooras wõta-wad kõit abinõud selleks tarwitusele, et Greeka-Türgi kokkupõrget lihtwideerida. Ne-mad panewad ette walida uut patriarki, keda Türgimaa ei saa enam wälja saata.

Londoniist, 8. veebr. Greeka patri-arki wäljasaatmise küsimus tuleb Canther-buri arliepiiskopi ettepanekul lordide ko-jas arutusele.

Atheenis, 8. veebr. Greeka politsei arreteeris 20 kommunisti, kes laotasid Greeka sõjawäe keskel ülestutleid laiali mäsju tõsta sel juhusel, kui peaks tõesti teostatama Greeka-Türgi sõda.

Politikilised wangid amnestiat ei saa.

Berliinist, 7. veebr. Riigipäewa õi-guse komisjon hääleteenamusele kommu-nistide hääle wastu muntis ära kõit riigipäewale ettepooldud resolutsioonid amnestia kohta poliitilistele süüalustele.

Terror pidutseb Jugo-Slaawias.

Wiinist, 7. veebr. Paschitschi walit-sus andis korralduse katkestada walimise päewal telefoni ja telegrafi ühendus Kroaatiaga ja andis ka käsu Raditschi erakonda mitte walimisastidele lasta.

Rumeenia militariseerimine.

Wiinist, 8. veebr. Rumeenia par-lament kinnitas uue riigikaitse seaduse. Selle seaduse järele peawad raudteed, aurulaewade ühised, õhufõidu liinid, post, telegraf, telefon walmis olema iga filmapiit sõjaministeriumi korralduse alla minema. See seadus maffab ka kõigi erateetwõtete kohta, millebel wõib olla kuidagi sõjalist tähtsust.

Sõjateenistuse aega pikendati kuni kahe aastani. Tagawarawäke loetakse igat kodaniku kuni 50 aastani. Päale selle afutatakse erilise kaitseõnõutogu.

Prantsusmaa avaldab narmilikkust.

Kui võrrelda nõukoguvallituse ja Prantsuse valituse seisukohta Vene-Prantsuse vahetorras suhtes, siis näeme, et Prantsuse valitus palju rohkem narmilist olekut avaldab kui S. N. W. Liit.

Tõepoolest: nõukogude valituse seisukoht selles küsimuses on alati selge ja muutmata olnud: „Meie ei või ega tunnistata tsaarivõlgasid“ — ütles sm. Krasin Pariisis. — Meie võime nõus olla ainult nende võlgade osalise tasumisega vahetusena krediidite vastu ja abi vastu meie tööstuse jaluleseadmisel.

Samasugust seisukohta avaldas ka sm. Rõkov jutujamises Prantsuse ajakirjanduse ehitajaga. Vähe sellest, nõukogu valituse poolt seati üles ettepanek, kuidas praktiliselt seda küsimust lahendada. Veel Prantsusmaal olles soovitas sm. Krasin Vene-Prantsuse tööstuse ja kaubanduse seltsi luua, kus osanikuna oleks ühelt poolt nõukogude valitus, teiselt poolt Prantsuse väärtpaberite omanikud ja kapitalistid, kes huvitatud on kaubanduslikult läbikäimisest S. N. W. Liiduga.

Need seltsid, tõmmates enesesse wärsket Prantsuse kapitali, võivad osa oma osatähtsusest välja eraldada endiste võlgade maksmiseks.

Kuid kui meie seisukoht siin selge on, siis ei ole kaugelgi selge Prantsuse valituse seisukoht. Ta ei ole seni selget ja kindlat vastust annud ühegi meie ettepaneku peale ning püüab kogu aeg läbi- rääkimiste algust pikendada, püües püües edasi lükata, raiudes ikka oma wana laulu — maksu nõukoguvallituse tsaarivõlgade. Selle eesmärgiga organiseeriti ka kommunistide tagatüsimine Prantsusmaal ja lasti lendu hüüdsõna: „Prantsusmaal ahwardab kommunistlik hädahoht.“

Prantsuse rahameeste ja suurkandluse hääleandja „L'Information“ kirjutab, et „Prantsusmaa kawatseb S. N. W. Liiduga asjalt läbirääkimisi pidada.“ Kuid siinmas näitavad kapitalistid ka kogu hambaid ning kurtja nagu ette tehes Sotzial. Nõukogu-Venemaale rüüst, kirjutades kõrgil toonil, et „kui näita on Prantsusmaale õige tähtis, siis on Prantsusmaa ise S. N. W. Liidule palju tähtsam. Gemale lükata Prantsusmaad, tähendab lükata teda Inglismaa kaitsju, s. o. Prantsuse-Inglise liidu loomisele, kelle korraldusel kõige tugewamad sõjalised jõud on.“

Prantsusmaa ei ole mitte asjata narmiline. Tal seisab päewakorras veel farnae vastik küsimus nagu tema oma wõlad Inglismaale ja Ameerikale. Pääle selle sünnitab rahutuust veel Ameerika ülespidamine, kes ikka rohkem ja rohkem kaalub S. N. W. Liidu tunnistamise teele, püüdu avaldab loomuliku wahetorra jaluleseadmisel mõlema riigi wahel.

Prantsusmaa teab väga hästi, et S. N. W. Liidu tunnistamine Ameerika

Tarwis on kolmekülgne kinnitus.

Sm. Sinowjewi ettekanne W. R. P. keskkomitee tegewusest Leningradi kuberm. partei konverentsil 26. jaan. 1925 a.

(Särg).

Oluford teistel maadel terawneb.

Ma ei taha pikemalt peatada teiste maade juures, kuid küllalt on, kui mõtame Inglismaa, et aru saada kuuwõrd kindluse ja kapitalistlike Euroopa oluford. Sakamaal tulid wõimu juure monarhistid — see loob ka koitawat oluforda. Prantsusmaal kasvab fassism — ka see tunnistab koitawat olufordist. Sõnastida Euroopas, Balkanil, mitmes riigis — Bulgaarias, Rumeenias, Sugo-Slaawias, Poolas, Ungaris, osalt ka Tšehoslowaalias — kasvab talupoegade liikumine. Reis riikides terawneb oluford, stia toondufid ühte kolm filmapiltu: 1) talupoegade rahulolematust, 2) rahvusline rahulolematust, 3) töölise rahulolematust. Need kolm filmapiltu sm. Lenini järele on päämised, tõelise, wõiduka revolutsiooni arendamisel.

Nõukogude maa wõimuse kasw — ülitähtis kindlustas maailma imperialismi vastu.

Selgimehed, oluford muutub jarnafeks, kus meid ümbritsew kapitalistlik wõrk, millest meie nii palju kõneleme, avaldab enesest suurt narmilikkust, rohkem kui kunagi enne. Pole tarwis ka effida kõigi nende tunnistamiste hindamises, mis meile osaks jaanud. Kas Nõukogude Liidu kõwenemine oluford, meie majanduse tõus ei anna kapitalistidele põhjust luua meiega enam kindlamat liitu? Sgatahes on see ühelt poolt tõesti nii. Kuid peab meeles pidama „dialektikat“. Teiselt küljest, sunnib see neid waatama meie peale ikka rohkem ja rohkem wiltu. Nad olid kindlas arwamises, et meie sõdida oskame, kuid majandust meie tõsta ei saa, see on meie hutatus. Nüüd lähewad ka nende wiimased lootused luhia. Meie majanduse tõus on filmapilguks, mis kaaja aitab nende sijemise oluforra terawnemisele. Euroopa ja kogu ilma kapitalistid teawad väga hästi, et 2—3 aasta pärast meie majanduse tõus muutub wõimsaks kommunisti faktoris, millist pole nad uneski nätnud.

Endistel aastatel pidi Komintern töötama oluforra, kus esimees proletariaadi diktatuuri maal töölised nälgisid, kui nõukoguriik korjas oma töölisele läänest krossi, kui lääne tööline, kes end tihti

poolt tähendab Prantsusmaale S. N. W. Liidu turgude kaotamist, sest ta ei ole suuteline oma wõimsa wastasega wõistlema.

Prantsusmaa avaldab narmilikkust, hakkab ahwardama.

Meile ei ole ahwardused hirmsad, sest kui meie huvitatud oleme läbikäimisest kapitalistlikkude riikidega, siis on need palju rohkem huvitatud läbikäimisest meiega.

määris wäikefodanlitsus joos, kõneles: „Wõib olla, diktatuur on hää asi, kuid kui seejuures tarwis nälgida, siis mõtleme veel“. Nüüd esimeis forda hakkab Kominterni töötama oluforra, kus wõib ta lääne töölisele ette panna jarnast asja, kui S. N. W. Liidu tööpalgatõus, majanduse kasw ja tööstuse tõus. Kominterni waenlased teawad väga hästi, et jarnaste kindlate asjade vastu ei astu üksi.

Kominterni iõubude kasw.

Nii kuidas ma juba waremalt ütlesin, Kominterni mõju kasvab wiimase ajal just Entente maadel, s. t. neil maadel, mis tulid sõjast välja wõitajana — Inglismaal ja Prantsusmaal. Inglismaal on kõige populaarsemad, rahwarikkamad miitingud — kommunistilised. Töölise partei juurearwuline pahempoolne tiim hoiab meie poole.

Prantsusmaal on meil täiesti masiline enamline partei, mis fundis kodanlust wärsjema hiljuti olnud Jarefi demonstratsioonil. Prantsusmaal pole veel revolutsioon tulnud, kuid tähelepanemise wäärt on see, et osa kodanlust waatas demonstratsiooni peale kui revolutsiooni alguse peale. Prantsuse kõrje (teie teate selgimehed, et kõrje on enam tundlik tööriist kui mõned II Internatsionaali juhid) reageeris enamlike demonstratsiooni peale wäärtuste odawamaks tegemisega. Herriot pidi kirjutama märgufirja teistele ilmariietidele rahustades, et ärge kartke, asi pole nii hirmus, revolutsiooni pole veel jne.

See pole tõesti veel mitte revolutsioon, see on ainult masiline enamlike liikumise algus Prantsusmaal.

Ilus imperialistide poolt õhutatud sõda, kui ta forda lähed. 50 prot. wõrra sihitakse Kominterni ja 50 prot. meie kaswu vastu.

Sarnaste asjade oluforra juures on mõõdapääsemata, et piiritaga mõeldakse uut sõda meie vastu, sõda mis on juhitud 50 prot. S. N. W. Liidu majanduse kaswu vastu ja üle jaanud 50 prot. Kominterni vastu, s. t. nende enesete kaswawate revolutsiooniliste jõudude vastu.

Meie näeme, et sm. Lenini sõnad olid ettekuulutus — sest meie seisame uute sõjawõimaluste küsimuse ees kõige lähemal. Wõiks wormuleerida ijei jarnast „seadust“: lähema aja jooksul, mida kiiremaks kasvab Komintern, mida kõrgemad on majanduslikud saavutused esimeisel proletariaadi diktatuuri maal, seda rohkem, seda reaalselt on sõjahädahoht S. N. W. Liidu vastu. Sarnane oluford saab kestma kogu ülemineku ajajärgu wältel.

Muidugi on kodanluse laagris suured wastolud. Raste on neil ühineda meie vastu. Ettevalmistama peame aga kõige pahema vastu.

Selgimehed, nendes tingimistes ei tohi unustada, et Punaajwae ehitamises meie

üle kõige territoriaalsete süsteemide. Meie mõtleme, et uus süsteem on wõimas asi, kuid waremalt pole meie seda süsteemi veel tarwitanud, seepärast ei tea kui as ta ennaft õigustab tegelikult elufõigus. Uue organisatsiooni worm ripub ära aga kõige rohkem töölise ja talupoegade liidu tugewusest.

Peab olema walmis!

Meil on waja wõtta kurs meie proletariaadi diktatuuri ümberkinnituse peale rahwuswahelises oluforra. Peame selgelt aru saama, et sedawõrd, kuidas meie jõud kasvawad, hädahoht teatud aja wahel aegadel pole wähem, waid suurem. Pole kõrwaldatud otsetohe pääletungima sõja hädahoht meie vastu. Waenlane walmistab selleks ette. Tema pääwalitsemis kõrgus on Inglismaa. Inglismaa teab väga hästi, et tema alla on pandud kaks määratut miini. Saawad nad ootama, kuni need miinid lõhewad, wõi ajurwad „meeleheitmise taktikale“ — selles seisab meil päämine küsimus. Meid nad ei wõida, kui meie õigel ajal märkame hädahohtu, oskame seda edasi ütelda waremalt töölisele ja talupoegadele.

(Särgneb).

Nõukogude maalt.

Ühtlane töötasu teenijatele.

Teenijate mitmekesised palgad leiðid lahendamise juhtivate nõukogu ja ametühjaste organide otsusega, milles ette nähakse kindlad palgamäärad iga ameti jaoks. Ahejused ametid kõigis ametkondades wiia rühmade alla, millel kindlaksmääratud tööpall.

See määrus laiendatakse kõigi teenijate peale, nende hulgas ka spetsialistid. Esimees järjekorras wiia ühtlustamist läbi komisjariatides töötawate teenijate hulgas.

Registratsiooni äramuutmine.

Töökamariariaadi juures olnud wõpudamine tööbörje reorganiseerimise kohta tunnistab tarwilikkust ära muuta peale töölewtmise järgnevat registratsiooni tööbörjel. Sarnast registratsiooni hakkab toimetama statistika osakond, kuhu ettewõtjad on kohustatud perioodiliselt andma andmeid töösõu palkamise kohta.

Teistest linnadest lubatakse töötatöölisi siia.

Ülewenemaaline ametühjaste kesknõukogu pööras ametühjaste tähelepanu tarwiduse peale, ära muuta korraldusi, mis mõnes paigas makswad on töötatöölise töölewtmise kohta teistest linnadest. Ülewenemaalise ametühjaste kesknõukogu nõudmisel on jarnane kiitendus ära kaotatud ka nõukogude liinil. Kub. täidesaatwatel komiteedel pole õigust piirata wäljast töötatöölise siiajõitu.

Töölilajus tõuseb kiiremaks kui tööpall.

Riigi plaanilise komisjoni andmetel on läinud aasta esimeisel weerandil tööpall tõusnud 28%, töölilajus 30%.

Kirjandus.

Joh. Reesen. Walmistussõud ja klasswahetorrad Gesti. Gesti Kirjastuse Ühisus Leningrad, 1924. 144 lhf. Hind 50 kop.

Raamatut lugebes, ijeärans esimeisel poolel, leiame üpris palju statistikalisi andmeid. Palju, wõib ütelda, et suurem osa, lugejaid on sellega väga rahuldatud. Kui aga meie neid arwusid ligemalt waatleme, siis tõuseb kahitus mõnede arwude kohta. Näit.: „Need ettewõtted ja töölised jagunevad 1923. a. algul järgmiste töös- tusalade järele:

Tekstiiltööstuses	175 ettem.	9.940 t.
Paberitööstuses	96	3.890
Puutööstuses	132	5.237
Rahatööstuses	96	1.286
Metalltööstuses	186	8.016
Keemilises tööstus.	34	9.67
Sawil- ja tjemendit.	37	8.016
Toidu- ja maitseain.	391	3.799
Mitmejugujeid	77	3.37
(waata lhf. 18 ja 19)		

Kui meie aga hakkame wõrdlema neid

arwusid ametlikkude arwudega, siis saaks järgmiste pildi:

„Töölise arwu liikumine suurtööstuses (20 ja rohkem töölisi) 1. jaanuariks 1923 a. oli:

1. gr. Tekstiiltööstuses	29 ettem.	8.385 t.
2. „Paberi- ja graaf.	43	3.281
3. „Puutööstuses	45	2.737
4. „Rahatööstuses	21	966
5. „Kiwide ja muul.t.	34	2.610
6. „Metalltööstuses	40	6.930
7. „Keemiatööstuses	17	1.041
8. „Toidu- ja maitseain.	41	2.061
9. „Muud (eltriiaamad, weoärid)	8	404
(waata: Gesti statistika nr. 9—11 lhf. 42 ja 43).		

Natuke liiga suur lahumine. Kuft see tulnud, seda ei oska ära seletada.

Edasi toob sm. J. Reesen statistilisi andmeid ja ütles, et „üleüldie 1. juuliks 1923 a. töötasid 1.256 ettewõtet 45 357 töölisega, neist oli 30.609 meestöölisi, 13.927 naistöölist, 302 alaealist ja 17 last“ (lhf. 19). Gesti kodanluse ametliku aruande järele oli Gesti 278 suurtööstust (20 ja rohkem töölisi) 28.415 töölisega,

neist 15.752 mees- ja 9.040 naistöölist, 2.940 mees- ja 683 naisametnikku ja teenijat, alaealisi oli nende hulgas 522. (Gesti statistika nr. 9—11). Koguni arusaamatu lugu. Wõiks ehk oletada, et neis andmetes, mida sm. J. Reesen toob, on ka need ettewõtted arwesse wõetu, kus on 1—19 töölisi, sest (175—29) 146 tekstiiltööstust (9.940 — 8.385) 1.555 töölisega lahes seda oletada. (Ei tahaks uskuda W. G.), kui keemiatööstuses mitte wastupidist nähtust ei oleks. (Ametlikkude andmete järele 17 ettewõtet 1041 töölisega, sm. J. Reesen teadete järele 34 ettewõtet 967 t.).

Koh see ei oleks veel suur wiga olemat, kui sm. Joh. Reesen mitte 7 peatükis „Klassiwahed“ nii ütelda otse rufkaga R. Marile W. J. Leninile ja teistele marklistidele näkku ei annaks, üteldes: „need libid moodustawad kolm pääklassi (wist on siis veel peale pääklasside abiklassid olemas! W. G.): proletariaadi, wäikefodanluse ja kodanluse (Minu jõrendus W. G.) (lhf. 110).

Tähendab: kolm pääklassi ja tõrwe rida teise, kolmanda, neljanda jne. astme klassid. Ei sedawii, sm. Joh. Reesen, ei

wõi meie klassid ei mingil tingimisel ära määrata. Oles sm. Joh. Reesen ütelnud, et on olemas wahelajad, wäikefodanluse klass, siis ehk oleks wõinud leppida, sest, et natuke edasi tähendab sm. J. R., et „kapitalistliku walmistuse arenemine proletariisib teda (s. o. wäikefodanluse klassi W. G.) järjekindlast ning tõuab ikka juuremaid hulk jellest klassist proletariaadi ridadesse (waata lhf. 110).

Oles tarwis olnud „Kommunistlik Manifest“ tähelepanelikult läbilugea, kus räägitakse kahet klassist, ehk jälle sm. Lenini artikkel „Великий почин“, kus üteldakse selge sõnaga: „Klassid on jarnased grupid inimest, kelles ü f s (minu jõrendus W. G.) wõib omandada teise (minu jõrendus W. G.) tööd enesele jne.“

Arwan, et nende wigade ja weakste peale waatamata wõime sm. J. R. raamatut lugea ja seda veel enam, et ta (see on raamat) ainuke selle farnane on Gesti keeles. Kurisjatele, keda kaunis palju on (näit.: eestlase W. R. P. liikmete nõupidamine Moskwas 1924 aasta kewadel) wõime ütelda, et need wead on selle tõttu tekkinud, et autor alles hiljuti Gesti on tulnud.

W. G.

Abiraha õpipoistele.

Ülevenemaalise ametühisuste kesknõukogu juletuse järele võib jottaalase kinnituse olemasoleva abiraha välja antud saada ainult neile õpipoistele, kes vastu võetud alaealiste kaitse armel ehk üle kaitsenormi. Täiskasvanud õppimata töötatööliised jottaalase kinnituse kasu, summa, mis eraldatud alaealistele, abiraha ei saa.

Ka ajutised töölised saavad vastutatu.

Ülevenemaaline ametühisuste kesknõukogu juletas, et töde kiire ehk ajutine iseloom ei tohi põhjustada olla vastutatu maksmise kasutamata puhkuse eest lohtulajumisel. Vastutajumäär oleks järgmine: töölt lohtu- jaanud töölised võivad vastutatu saada proportsionaalselt töötatud aja järele, kui aga töölise ja teenija töötas kuni 5½ kuud, siis antakse vastutatu termes määras. See seletus käib täielikult ka ajutiste ja seiso- töölise kohta.

Suur tellimine.

"Jugosla" sai juure tellimise tükilepi ja 100 tuhande labidate päale. Ühenduses jellea pannakse käima ainukene S. N. W. Liidus olev tehase oma kõrge tehnika ja valmistusega "Rominteru", mis 8 aastat oli tegemise.

Ukraina metalltööstuse laiendamine.

Jutuajamisel Sakamaa kirjaniku-tommu- nisti sm. Herzogiga teatas Ukraina rahwa- komisjariide nõukogu esimees, et jee aasta tsetab Ukraina metalltööstus oma walmis- jaaduste arwu, mõrrelde minewa aastaga, 50% mõrra, põllumajanduse masinate ehi- tus suurendab oma jaaduste arwu kahe- kordjelt.

Dooni kiviõlisaak.

Saanuarikuul on välja töötatud 47.400 tuhat puuda Dooni jätt. Programm on äidetud 99% mõrra.

Uus elektrijaam.

Täidesaatev komitee kinnitas Wiitebäki tugewajulise 1.000 kilowati-jõulise elektri- jaama ehitamise kawa. Saam walgustab linna ja lähedal olewaid külasid 60 wersta kaugusel.

Seiswate tehaste käimapanek.

Suhtruusti juhatus otustas käesole- wal juhtu hooajal käima panna kolm seni seiswat tehast: Ehtshpetowski, Korju- lowski ja Krasno-Prešnenski (Moskwa).

Ülevenemaaline talupoegade noor- soo koolitööliste nõupidamine.

Rahwahariduse komisjariaat ja W. L. K. M. U. keskkomitee kutsuwad aprillikuul kogu Ülevenemaalise talupoegade noorsoo koolitööliste nõupidamise. Selle nõupida- mise eesmärgiks on organisatsioonilise töö kogemuste arwelewõtmine efiatsjete talu- poegade koolitöörgu ehitamise juures ja jell põhjal plaani väljatöötamine 1924—1925 a. päale.

Sindade alandamine.

Ühenduses nahakauba nõudmise wähe- mijega alandati hindasid nahakauba päale. Suurt nõudmist nahakauba järele on oo- data kowadel. Eijefaubanduse komisja- riaat mõtab aegjasti abindud tarwitusele kewadise nahakauba suure nõudmise rahul- damiseks.

Leningradis õpivad 150.000 last.

1925 a. on koolidesse koondatud kogu Leningradis 100 prots. kõigist lastest, kes tarwitawad kooliõpetust. See on saaru- tatud Leningradi rahalise eelarwe korra- päralise jagamise tõttu, mis on määratud kultuur-majanduse nõuete rahuldamiseks.

I ja II astme koolides, lastemajades ja aedades õpivad 150.000 last.

130 kooli I astme kooli mõrgus on koondatud 39.146 last, mille juures iga lapse päale teewad wäljaminekud aastas 41 rubla.

141 koolis I ja II astmelistes õpivad 92.406 last. 25.000 last peetakse ülewol lastemajades ja aedades. Igakuks neist läheb riigile maksma 222 rubla aastas. On weel 161 kirjawskamatuse punkti, mis mõiwad õpetada 34 tuh. in. Need mõned arwud näitawad, kuipalju on Leningradis antud jõudu ja toetust wõitlemiseks kul- tuurilisel wäerinnal.

Side maa ja linna wahel.

Töölised walgustawad küla.

Rõbinski töölised loowad kindla sideme külaga mitte sõnades waid tegudes. 10 wallas Rõbinski treisid awati lugemis- toad. Toad warustati raamatute ja aja- lehtedega.

Arctani külas walgustati chefi abil Rah- wamaja ja küla asutused. Olinino külas on pea kõik majad elektriga walgustatud. Wõlshski wabrikute töölised warustasid Sementiwerksti küla talupoegi põllutöörii- tadega. Rõbinski raudtee päättöödode töölised saatsid Zenino külale hoonete ehi- tamiseks 1000 rubla. Jahurwesti töölised annawad oma raadiojaamast külale poliit- tilisi teateid-uudiseid. Paljud töölised pa- newad külaades näitemängusid ja kino eten- dusi toime.

Leningradi töölised — Luga kreisile.

Suurt toetust andsid Gmoro-Bosolo- dinski wallale Leningradi metallite- hase töölised. Lugemistoale andsid nad 300 rubla õpeabinõude ostimiseks ja 200 rubla kohalikkude majanduslikkude tarbete rahuldamiseks. Iljitschi tehase warus- tas Mihailowski walla koolid heitide ja õpeabinõudega. "Karl Marx'i" tehase andis kultuuriliste tarbete täitmiseks 400 rubla Belsto-Sjaberstoi wallale.

Kino külas.

Kino on juures hariduslikuks teguriks külas. Kuid, et jeda näidata, on tarwis elektrit, mille puudus kino etenduse woi- mataks teeb. Et jeda pahet kõrvaldada, on Leningradi optika tehase walmistama ha- tanud jarnaseid wälkfeid dünaamo masinaid, mida käsitsi võib ümber ajada ja juuadawad jarnast lampi walgustada, mis kinopiltide näitamiseks jatkub. Sarna-

jeid aparate on walmistatud juba 1200, mida chefid külaadele saatma hakkawad.

Arstiabi külas.

Wabrik "Rabotshi" saatis oma kaitse all olewasse Schimojersti janitaar wäeosa, warustades teda arstirohtudega, kuna ülalnimetatud wallas nahahaigused laialt maad on mõtnud.

Walda ehitatakse saun, linna saunade hisseleadeaga, millest seni talupoegadel õige tume aimdus oli.

Iljitschi lambid — küla.

"Elektri eksploateerimise" ühise Põhja- Lääne oblasti osakond laiendab oma lae- nuandmist küla elektrifitseerimiseks. Talu- poegade organisatsioonidele ja kooperatii- widele antakse küla elektrifitseerimiseks laenu 5—10 aastani.

Talupoegade esimehe nõudmise päale jaadetakse toha päale infoneerid oluforra järeluurimiseks. Praegusel aja lõppeid lä- birääkimised Siwerski raiooni elektrifitseerimiseks Leningradi kubermangus.

Ka läbirääkimised on lõppenud talupo- gade kooperatiiviga "Krasnoi Sejatel" Peterhofi kreisil. Siin jaawad endised tjaari purtsaewud walgustama 10 küla, 70 ho- buse jõulisel hütrolektrijaama ehitamisel Peterhofi kanoalile, mis annab purtsae- wudele wett. Jaama töde läbi ei wähe- nefi purtsaewudes. Tõde üldsumma tuleb maksma 160 tuhat rubla. Edasiand- waid traate saab umbes 50 wersta. Päale walgustuse annab hütrolektrijaam weel energiat põllutöömasinatele.

Ka on läbirääkimised lõppenud talupo- gade kooperatiiviga "Swet Iljitschi" Kaporino raioonis. Kaporje külas ehi- tatakse tugew elektrijaam, mis walgustab 11 küla. Tõde üldine summa oleks 170 tuh. rubla.

Gestlased S. N. W. Liidus.

Küla naisterahwad, ühinege ühisele wõitlu- sele pimeduse ja orjastuse vastu.

Üks tähtsamatest küsimustest praegusel ajal prowintsis on "naisterahwaste" or- ganiseerimise küsimus S. N. W. L. Wa- bariigis on antud täielik wabadus naiste- rahwastele, kuid praktikaliselt külas jee weel ei ole tegelikult ellu wiidud. Enamasti iga talunaine on omale mehele liht teenijaks. Et tema tea päale kõõgi pliiti ja karja- lauda midagi. Kui ta juhtub wähest mõne sõnateje ütlemata majapidamise kohta, siis jääb jee "peremehe", tema auliku "mehe" poolt tähele panemata ning wiimane tali- tab üsna oma tahtmist mõõda. Kui juht- ub, et toha päale sõidawad põlluteadla- sed, et selgitada rahwale keerulisemaid põlluharimise ja karjataswatamise küsimusi, siis nendele koosolekutele suurem osa "pe- remeestest", "perenaist" minna ei lasse, jee- päale waatamata, et wiimastele need tea- ted ka tarwilikud on. Harwa juhtub jeda, millal nad ije lähewad ja kuigi lähewad, siis ainult wäike osa.

Palju on ka neid peremehi olemas, kus "abielu" mõttes naine ei ole wäheemat kui sammugi wabaduse poole suutnud astuda ning ei julge oma mehele selles mõttes mingijuguseid etteheiteid teha, jee- päale waatamata, et mees temaga tihtipäale hähematakt ja kurejalt ümber käib. "Piha- kirja" sõnad on jügaras "talunaise" hinge põhjas peidus.

Arwa näed ja talunaisi pidul, kuna mehed jeda tihtipäale teewad, et üffi pi- dule lähewad. Mitte sugugi parem lugu ei ole küla "nais-noorejooa". Igal Gesti taluajal on junduslik soow, et tema tütrest hää kõõgi- ja karjatüdruk ning tulewasele mehele sõnatuulelik ori saats, jee- päale juba lapsepõlwest jaadid junnib "armasta- tud" ema oma mehe soowi järele jeda

jõõki keetma, jõõgiriistafid ning pörandaid pejema, karja talitama ja teifi ülejõu ras- keid tõõfid tegema, mille tõttu neil juba warakult termis lonkama hakkab. Päale selle junniwad wanemad oma tütreid kire- kusje minema, neid noomides: "Kui teie kirituse lähete, siis kuulake hästi järele mis "õpetajahärra" räägib ja kistuge "ilmalitud mõtled" omast jüdamest wälja. Hariduse andmise päale oma lastele mõeldi ja mõeldakse wähe, jee- päale on praegusel küla "nais-noorjool" niijugune filmaring, mis kodukoldest kaugeemale ei ulata ja mi- dagi paremat wabameelsemat tahta ei oska. Weel loomulik on ka jee talurahwa seas, et iga ija oma tütrele teise poole wälja wõlbi ning junduse teel ta mehele pan b, mille tõttu tekivad õnnetumad abielud.

Wõib juure lisada, et niijuguse korra juures kawa aega saawad talunaised orja- ahelates olemas, kui sellets ei mõda was- tawaid abinõud tarwitusele naisosjaton- dade poolt, küla naisterahwaste ühinemise ja wabailmawaate loomise mõttes. Roh- kem tähelepanemist peab pöörama küla "nais-noorjoo" päale, et ära häwitada walelikku lastekaswatamist ja kiritu poliitikat.

Küla nais-noorjoo! Omandage omale laiem filmaring, olge isefeiwad, ning ärge olge ja ärge saage kellegi orjadelks. Wahe- tage kirit rahwamaja vastu, mis walgus- tab teie waimu ja juhib teid elu tundma- õppimisele. Lugege ajalehti, jett iga sõna ajalehes on aluseks teie filmaringi laienda- misele. Wõtte osa ühistondlikust tõõst ja astuge ühijelt wõitlusesse pimedusega ja orjastajate vastu. Seda mõite teie teha jee- päale, et teile aitab kaasa Kõõkõgude walitjus. T e r a w s i l m.

Ülunduste uurimisele.

Küsimus, mis sm. Ohaka poolt "Edasi" waielusaine märkusega kesknädalal ilmus, on wäärt, et jelle kohta pikemalt sõna mõtta.

On tõsi, et senini meie asunduste elu- olu uurimisele mõrlemist wähe tähelepanu on pööratud. Kuid teijest küljest polnud jelleks ka aeg. Pind jelleks walmine alles läinud aastaga. Kui tähtis jee küsimus iseenestest ka ei olnud, puudus siiski mõima- lus jeda laiemas ulatuses kätitusele mõtta. Gfiteks ei olnud asundustes walitiew meele- olu kaugeleki jeejugune, mis ülesande teos- tamist oleks jaaanud. Üjuniud elafid po- liitilises pimeduses ega juutnud tekkinud jeejukurrafi dieti aru jada. Ja ilma wi- mastest kaasabitist ei oleks ettewõtte läbi läinud.

Küüd on oluford loomulikult palju muu- tunud ja jugugi warane pole jeda küsimust täies juuruses üles tõsta. Küsimus jettab jelles, kelle päale siin organisatsiooniline oja jääb. Ettewõtte võib ainult siis taga- järgi anda, kui tema juure täiesti organi- seeritult, jüstemaatiliselt ja kindlast ajutakse.

Tähendus, nagu mõõkfid meie kõrgemate koolide õpilased j luga algust teha (nimelt watejaalide ümberbõtamises), võib ainult niipalju wastuwõetaw olla, kuipalju jee õpilaste õpetõõ huiwides jettab ja tarwit on. Kuid pääalgatus ja wäljatõõtatud mas- terjaalide lõpulik kofkumõte peab siiski was- tawate kettajutuste kätte jääma. Sarnaseks kettajutuseks oleks käesolewal ajal Gesti kettbüroo hariduskomisjariaadi juures, kes omaltpoolt ühijelt wastawate parteiliste ja kubermangude har. kettfooniudega kawa wälja tõõtakfid, mille järele täielikult uurimisele ajada.

Kuna kompleks-jüsteem alles arenemas, siis tuleb tähendatud küsimuses ka teifi or- ganisatsioonifid abiks mõtta, nagu parteilisi, nõukogulisi, klubifid, lugemistubafid, puna- seid nurkafid, ajalehe jõprade ringifid ja iifkuteft inspektõrifi, niifama ka koolide wäheagadel maalejõõtwaid õpilafi. Kende kaudu võib ka neift maakõhtadest andmeid jada, kus koolid seni puundunud ehk kau- gemal on.

Igatahes räägivad kõik asjaolud — ja eriti praegune hühidõna "filmad küle poole" ülesande poolt. Ülunduste elu-olu on tar- wis wastawalt tõõsta, ja tõõ on, et jeda enam-wähem jüstemaatiliselt alles siis saab, kui oluford igas asunduses täielikult tuntud on. Senini on jelles mõttes wäi- kesed algatused juba olemas. Kuid need ei rahulda enam. Wäljalõkatud mõte on täiesti eluline ja meil tuleb jellele ainult laiem ulatus ja ploankindlus juure lisada. Side maaga — jelle mõiste pääfijutks olgu maa uurimine. G. T e r.

Leningrad.**Meie klubi tegemus.**

Puhkepäewal, 8. weebr. peeti ära Pe- trogradi-Wiiburipoole Gesti töölise klubi liikmete eraforraline üldkoosolek. Koos oli 43 liiget.

Wõeti wõttu 30 uut liiget. Klubi töõ üle efines aruandega sm. Liht, kes tähendas, et esimejeks juhatus- sammuks oli poliitilise kooli ellufutsumine, mis tohe töõd algas, ning praegugi töõ- tab ta järjekindlast. Edasi — wiidi läbi jelle nädala jootful klubi liikmete k a f i t n ä d a l. Uuteks liikmeteks andfid üles umbes 44 inimest. Kaitseing on tõõtanud ja tõõtab praegu töõringi näol.

Alles hiljuti otustati juhatus- poolt ellu kutsuda klubi juure ajakirjanduse jõp- rade ring, mis lähemal ajal oma tege- wust algab.

Päale jelle peatub sm. Liht laulu, näite, spordi ringide töõ küsimustes juures. Pu- nase kalendri alal on läbi wiidud sm. Le- nini jurma mälestuspäew. Piduifid on ol- nud kolm.

Ka s s a r u a n d e f t j e l g u s, et klubi on tõõtanud ilma puundujäägita.

M a j a n d u s e k ü s i m u s e s annab aru sm. Urm. Kõõõ klubi olemise ajal pole remonti tehtud, kuna wana aina la- guneb.

Uhes inventaariga laguneb ka klubi ruum.

Klubi seisufoord majanduslijelt on wilets. On märgata ka, et klubifit asju ära kaob.

Kõõõ tähtjam on ruumi remonteerimise küsimus.

Remonti peame katsuma läbi viia omal jõul. Klubi remonteerimiseks näeb jm. Urm kolm teed:

1) Toime panna korjandus klubi liikmete keskel, mille alammäär 50 kop.

2) Pöörata ametühijuse poole abisamijeks ja

3) korraldada suurem toetuspidu.

Päale elavate asjalikkude läbirääkimiste võetakse kolm etteotsitud punkti klubi remonteerimise läbiviimiseks vastu.

Klubi juhatajaks valiti ühel häälel jm. B. Rähni.

Mitmesuguste küsimuste all arutati spordi ringi seismist ja spordi platši lepingu küsimust.

Koosolek oli elav ja asjalik. Ainult töölised peafid rohkem rõhku panema osavõtmise peale järelejäetud küsimustele. Loodame tulevikus elavamat osavõttu.

Kirjasaatja L e f f i.

Leningradi teated.

Volodarski weewargi ehitamine.

Weepressimise torude kohalepaigutamise ja Volodarski raioonis määratletud find-laks weejaguse kohad, mis jaotavad wett weetarvitajatele Volodarski raioonis. Praegu lõpetatakse ettevalmistuse tööd Volkovi jõe läbiviimiseks ja algavad torude allajästmised.

Insude asemele — uued majad.

Eila saadeti ühistondlikkudele töödele uus jalk töölisi. On alustatud tööd waremete puhastamiseks weel 40 kohas. Selle töttu jaamad kavadeks puhastatud töid waremeh. Samal ajal annab jarnane toristamine palju kallist materjaali uute majade ehitamiseks, milles tuntakse praegu juurt puudust.

Uus majade kütte.

Uues majas, mille ehituse juure ajutatse kewadel, otjustas kommunaal majanduse ojatond tarvitusele wõtta uuesti ülesleitud enam kottuhoidlikuma ja parema kütte-juuremi. Ühist kütteruumi, mis kütaks termet maja, ei ehitata. Iga korter kütatse töögi koldega, sellest koldest käiwad läbi torud kütidesse tubadesse. Jääralise kraani kaudu on võimalus soojust juhtida ühte ehk teist tuppa.

Uus küttesüsteem on kasulit sellega, et töögi tarbeteks enam puid ei tarvitata. Tubades saadakse harikitu ahju soojus.

Leningradi elektrivarustus.

Jaauariku u elektrivaljastamine.

Jaauariku juhtul on kõigi wiie Leningradi elektrijaama poolt väljatöötatud energiat 8 prots. üle walmistuse programmi jee tuu ja 25 prots. rohkem minewaaastajest jaauarikuust. Üldse on wälja töötatud 20 miljoni 800 tuhat kilowatti tunnis. Sarnase energia väljatöötamise juurus on tingitud terve rea wabrikute liitumise tagajärjel elektrijaamade wõrku.

Töölise elu.

Kirik töölise klubi.

Möödaläinud kuul ilmus „Edasi“ lühike kirjeldus „Punase Putilowi“ tehase kiriku asjus, et tehase wästu üle uulitja olew kirik on töölise hügiga teenitud kopikatega ehitatud ja et riigi poolt toetusraha oli 50.000 rubla ümber jne.

Nagu juba waremalt oma kirjas tähendasin, kaswab tehases töö iga päewaga, jamuti ka töölise arv. Ühes töölise arwu

kaewamisega jääwad klubi ruumid kitsaks. Et töölise huiwist ja juurt püüt hariduse järele rahuldada, tuli grupi parteitute töölise poolt ettepanek tehase komiteesse ja kollektiimi, et tehase wästu olewat kirikut tuleb üle wõtta ja töölise kultuurimajaks muuta. Grupp töölisi põhjendas oma ettepanekut sellega, et kirikus käijate arv on wäike, ainult inimest 20 ümber käib puhkepawiti kirikus (mõned wanad eided).

Tehase komitee ja kollektiim, töölise huiwist ja juurt tungi kultuur-hariduse järele töölise keskel filmas pidades (jäärani töölise noorte keskel), tuli otsejärele, et on tarwis töölise üldwalmist tehases teada saada kiriku ülewõtmise juhtes. Kõigepealt toimetati tehases töökodade wiisi töölise hääletamist kiriku ülewõtmises. See hääletamine andis häid tagajärgi, wästuhääletajaid oli wäga wähe. Päale töökodade hääletamist kutsus tehase komitee kaks korda töökodade delegaate konverentsid kottu, kus jälle mõlemil korral oli kiriku ülewõtmise ast päewakorral ja mõlemil korral otjustasid delegaadid enamiasti ühel häälel, et kirikut tuleb üle wõtta ja töölise kultuur-hariduse majaks muuta. Seda töölise otjust finistas ka täidesaatem komitee.

Nüüd nende päewade sees hakkasid töölised oma otjust täide wiima ja pitseerisid kiriku ukseid kinni, et üle wõtta. Kiriku ukse kinni pitseerimine tekitas usklikkude eide hulgas ärewust ja nad hakkasid kiriku ette uulitjale koguma, mõned eided olid isegi terwed päewad hommikust õhtuni kiriku ees walmel.

Tuli juhtumist ette, kus mees wabrikust kodu tules nägi naist kiriku wärawa ees seiswat; küsis: kas lõuna on walmis? Wastati: ei ole!

Mõned päewad kirikurawate ees külmades, waliti miilitja ettepanekul saatkond, kes siis Smolnasse läks, et kiriku ülewõtmise asjus selgujele jõuda. Saatkond kaebas Smolnast, et kommunistid olla wägiwõlga tarwitanud ja sundinud töölisi kiriku ülewõtmise poolt hääletama, olla ahwardanud igatühte töölt lahti lasta, kes wästu hääletawad ja nõudsid töölise üldkoosolekut wabrikus, et uuesti hääletada kiriku ülewõtmist. Selle ettepaneku wästu ei olnud Smolnast, ega ka tehase komitee. Töölise üldkoosolek tehases kutsuti kottu 5. veebruaril kell pool neli päale töölise lõppu. Päale töölise lõppu walguis juur automobiili töökotta 9.000-line töölise masje. Kodu minejaid polnud ühtegi. Isegi ka need töölised tulid nüüd koosolekule, kes pole iialgi koosolekul käinud, sest asjast olid huiwatatud kõit wiimajeni.

Koosoleku awamisega ei olnud töölise keskel juuremat ärewust märgata, ainult mõned üstikud wähelehuüded olid kuulda. Kõige esimeheks kõneles jm. Gwodikimow, ja ütles: meil Kõutogude töölise wabarriigis ei tohi olla jurwet, wägiwõlga, kui on enamus selle poolt, et mitte kirikut ülewõtta, siis jääb kirik puutumata. Aga kui enamus on ülewõtmise poolt, peame enamuse alla painutama, sest teeme seadusi ja wiime nad ellu meie ainult rahwamasje tahtmise järele.

Sarnases erapooletus toonis kõnelesid ka jm. Komarow ja teised. Kõnedege esinesid ka wastasrinnas mitu töölisi. Koosolekule anti luba tulla wäljaspool tehast 7 liitmelisel saatkonnal, kes esinesid kõnedege. Keegi nende kõnede wähele ei seganud. Igaüks wõis wabalt ütelda mida tahtis.

Kollektiimi organisaator küsis: kas on siin sarnased töölisi, kelle päale oleks enbiste walmistuse ajal jurwet awaldatud. Sarnaseid töölisi ei leitud mitte ühtki 9000 töölise hulgast.

Kui kõit kõned olid lõppenud, ajuti hääletamisele. Esimene: kes on kiriku ülewõtmise poolt? Korraga tõuseb terve täte mets üles. „Kõit, kõit selle poolt“ — on hääli kuulda. Teine: kes on ülewõtmise wästu? Tõusewad siin ja jään töölise hulgast mõned üstikud käed üles, mõne saja ümber wõis neid olla.

Wägewa Internatsionaali lauluga hakkasid töölised lõbusas tujus koosoleku ruumist, oma juhtisid kätel kandes.

„Punase Putilowi“ tehase töölised näitafid jälle kord, et nad on truust jäänud revolutsioonile, nõutogude walitusele. On ainukene walitus maatera pääl, kes rõhutute ja furnatute kistide eestkõstja on, see on nõutogude walitus.

9000 töölismasj üttles ühelmeel: „Meil pole waja kirikut ega pappe. Meil on tarwis haridust ja teadust“.

Laboristo.

Raadio.

Wiltide edasiandmine.

Berliini kõrgemas tehnikas koolis hakatasse uut õpetainet õpetama: kuitustie edasiandmine traadi, telegraafi ja raadio teel.

Raadio salakawadajate teenistuses.

Ameerika randadel kasutawad mootorpaadid, mis salakawana piiritust weawad, oma tegewusel laialt raadiotelefoni (sideme pidamiseks rannaga). Wõitluseks selle wästu on Ameerika ranna politsei joetanud enesele 450 mootorpaati, mis salakawadajate järele walwawad.

Ameerikalikult.

Ameerikas on 1000 päewalehte, kes saadawad oma tellijatele (nädalas kord, kui mitte jagedamini) üstikud kaasanded, mis raadio küsimustele piigendatud: raadio uudiseid, skeemid, tabelid, raadio abinõnd, raadiokontsertide programmeid jne.

Eriväljaandeid raadio alal ilmub Ameerikas umbes 100. Kõige loetawam on neist „Radio News“, mida trükitakse 400 tuh. eksemplaris. Iga nummer sellest kuuwäljaandest on 250 lehekülge paks ja kaalub 1½ naela. 12. septembril oli hügla raadiomiting, kus esinesid Ameerika kindralid. Kuulajaid oli üle 25 miljoni. 18 raadio teatejaama olid ühenduses New-Yorgiga. Huiwitat on, et paljud kõnelejad andsid edasi oma kõnesid mitmest linnast oma forteritest. Kõige kaugem oraator, kindral Marton, andis 5.315 kilomeetri kauguselt oma kõne „kogumispunkti“.

Mitmesugust.

Wiimsepäewa wotajad Gesti.

Kui tugew ust maatera lõpusse 6. weebr. Gesti „uslikkude“ keskel oli, selle kohta toob „B. Waa“ mõned huiwitanud jnumid. „Nädalapäewad tagasi läks Narwas ülesküllas ujuhullustajate majas nõdra-meelses keegi noorewõitu naisterahwas — wõd ja päewad oli jään oodatud ja paasutud, et päästa enda hinge — kuid nõrk waim ei kannatanud seda wälja — läks korraft ära. Onnetu toimetati haigemajja.

Narwa lähedal Laagnal müünud keegi K. wiimsepäewa ootusel kõit oma waranduse, algades isalt päritud osetud talukohast kuni kõige wäiksema asjani, sest mis teha järele maije warandusega, kui Kristus tuleb (Gesti margad, mis aga müimiseft jaanud, peitnud ta, ei tea mis ots-

tarbel hoolega pintjatu püetasku) ja juba 4. stp. õhtul jätnud ta ühes mõnede teiste hullustajatega kohalitu rahwaga jumalaga ja purjetanud raudruunal Tamjaluni, kusft siis ühes pere ja kaaswendadega ühele jään lähedal asuwale mäele ajutatud filmapiltu ootama, mil Kristus tuleb neid ära wiima sest kurjast ilmast. Ka Narwast olla sinna mõned ujuhullustajad jõinud, et ka siit „ära minna“. K. olla tuttawate wästu jeletanud, et kui wiimnepäew seeford ei tule — siis lõpetab tema oma elu siin patujes ilmas poomisega. K. on perekonnajaja.

Wirurannas, Kundas, furnud ühel mõldril poeg paari-kolme nädala eest — palwewend aga pole mõelnudft poja laipa mulda jängitada, waid oodanud juba paar nädalat, mil Kristus tuleb, et siis pojaga temale wästu astuda. Just kui wiimsepäewa kuste tunginud sellest looft aga hais politsei ninna ja laip maeti iftagi maha — kuna palwewennale aga seaduse wästu ekfimiist 2-nädalase arrestiga meele tuletatud“.

Gilane börse:

Reiffassa kohustused	märtsiks 100%, tshertm.
"	aprilliks 98½ "
"	juuniks 97½ "
Raestterlingid	9 rbl. 29 kop.
Doll-rid	1 r. 94 "
Krootfi krowid	52 "
Goome margad	4 " 85 "
Talupoja laen	— 90 "

Teadaanded.

Saridusmaja kirjandusringi istang on keftnädalal, kell 8 õhtul.

Ringi organisaator.

Saridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 „Lõbus talupoeg“.
Kolmapäeval, 11. weebr. " 9 „Emate maantee“ 2. ja 3. w.
Reisipäeval, 12. weebr. kell 8 „Lõbus talupoeg“.
Reedel, 13. weebr. kell 8 „Emate maantee“ 1. ja 3. w.
Wast. instruktork-organisaator.

Rahwapidusid korraldawa komisjoni büroo teatab alamkomisjonide organisaatoritele, et kõit alamkomisjonid kuni 15. weebr. omad eestawad lõpulitult kottu seadma peawad ja 17. weebr. tella 8 õht. Saridusmajas ärareetatwa korraldawa komisjoni üldkoosolekule kinnitamiseks ette panema.
Korrald. kom. büroo.

Täna teatrites:

Atadeem. riiklik ooperi ja baleti teater „Аида“.

Atadeemiline riiklik drama teater „Изгнание блудного беса“.

Atadeemil. riiklik wäike ooperi teater „Авантюрист“.

Riiklik suur draamateater „Девственный лес“.

Rahwamaja „Макс и Морис“.

Õhtul „Павел I“.

Punane teater. „Водя“.

Teater „Юных Зрителей“.

Проделки Сканена.

Muusikaline komöödia „Марика“.

Wassjaß „Блудливый директор“.

Wastutaw toimetaja: K. Trenseldt.

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Haridusmajas

Keftnädalal, 11. veebruaril j. a.

Parteiliikmete-estlaste koosolek.

Päewakorras:

Kubermangu konverentsi aruanne.

Kõneleb jm. Lamm.

Alguks kell 8 õhtul.

Oja wõtawad ka kandidaadid.

W. K. P. Leningr. kubkomi agit-prop. osakonna Gesti seftifoon.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Alguks kell 8 õhtul.

Haridusmaja.

Teisipäeval, 10. weebr. j. a.

Teise astme marksiist-leninismi ringi järjelordne istang.

Alguks kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 8 õhtul.

Haridusmaja.

Keftnädalal, 11. weebr. j. a.

Esimese astme marksiist-leninismi ringi järjelordne istang.

Alguks kell 8 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Teisipäeval, 10. weebr. kell 9 õhtul.

Dr. Grünberg

Wostanije (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobr.

prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-

wõtte iga päew tella 9—12 h.m. a tella

4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Wraegusaja arstimisabinud.

Siilis (914) ja tripper (terawaf. ja krooniline).

Enguorgaanide igatülgne arstimine,

Wastutaw toimetaja: K. Trenseldt.

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Grigajemaja

Wastutaw toimetaja: K. Trenseldt.

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse üstifus